

Vykypěl, Bohumil

[Boček, Vít. Studie k nejstarším romanismům ve slovanských jazycích]

Linguistica Brunensia. 2011, vol. 59, iss. 1-2, pp. 342-

ISBN 978-80-210-5507-0

ISSN 1803-7410 (print); ISSN 2336-4440 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/115199>

Access Date: 30. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Literatura:

Matzenauer, A.: *Cizí slova ve slovanských řečech*. Brno 1870.

Mažiulis, V.: *Prūsų kalbos etimologijos žodynas*. Vilnius 1988–1997.

Miklosich, F.: *Die Fremdwörter in den slavischen Sprachen*. Wien 1867.

Nesselmann, G. H. F.: *Thesaurus linguae Prusicae*. Berlin 1873.

Eva Seitlová

Vít Boček: Studie k nejstarším romanismům ve slovanských jazycích. Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2010. (Studia etymologica Brunensia, 9.) 180 s. ISBN 978–80–7422–013–5. 169 Kč.

V této zprávě chceme upozornit na práci, která zaujme slavisty i romanisty: Vít Boček ve své knize, původně disertaci obhájené v oboru srovnávací jazykovědy na Masarykově univerzitě, řeší přitažlivé téma nejstarších slovansko-románských jazykových kontaktů. Obsah knihy je následující. Po koncizním úvodě, stanovujícím cíle práce (s. 11), následuje obecná kapitola, řešící metodologická témata rozsahu materiálu, který se bude zkoumat, povahy jazykových kontaktů, o něž jde, a formálních a sémantických aspektů rekonstrukcí, do nichž se autor pustí (*Obecná témata*; s. 13–29). Na to přichází jádro knihy: důkladná etymologická analýza korpusu 21 uvážlivě vybraných nejstarších románských lexikálních výpůjček v slovanských jazycích (*Etymologická analýza*; s. 31–155); už jen tato kapitola má cenu sama o sobě. V posledním oddíle se pak shrnují závěry, k nimž se dospělo: jednak zdroje zkoumaných výpůjček, jednak a především pravidla substituce románských konsonantů a vokálů v nejstarších slovanských přejetích, tedy vlastně precizovaný nástroj cenný zpětně pro další etymologické analýzy (*Výsledky*; s. 147–155).

Pokud jde o hodnocení knihy, prostor krátké zprávy nedovoluje než zopakovat, co je jejím předmětem, a vyzdvihnout dvě její vlastnosti. Předmětem jsou nejstarší lexikální přejetí z románských jazyků v slovanských jazycích. Toto zmínit je pro samo posouzení práce důležité. V obojím – románském i slovanském – aspektu se totiž autor musel pustit do složité jazykově-rekonstrukční práce, která byla o to náročnější, že téma před ním nikdo soustavněji nepojednal, takže bylo třeba se prokoušávat izolovanými názory k jednotlivostem. Navíc románská dialektologie – zejména historická – byla, jak známo, jedním ze zdrojů skepse vůči možnosti strukturního popisu jazyka, což – jak zasvěceným dojde – je dalším výrazem komplexnosti pojednávaného tématu. O charakteru práce je pak třeba říct zejména dvojí. Autor své téma pojednal poučeně, uměřeně a adekvátně: ukázal na hlavní otázky tématu, nepustil se do dobrodružností, ale když viděl řešení, navrhl je. Kromě toho jsou mezi jeho řešeními i zváženíhodná řešení originální.

Specialisté romanističtí i slavističtí Bočkově práci jistě izolovaně vytknou tu a onu jednotlivost. Ale obecně je důležité, že posuzovaná práce se může stát prvním svazkem sebraných spisů autorových. Doporučujeme ji laskavému čtenáři k pozornosti.

Bohumil Vykypěl
vykypel@iach.cz

Mongolo-Tibetica Pragensia '10, Vol. 3, No. 1 & 2. Praha: Triton 2011. ISSN 1803–5647.

Z redakční a autorské dílny pražské mongolistiky letos vychází nový opět výživný svazek se sérií mongolo-altaistických a tibetologických prací. Příspěvky uvádíme v abecedním pořadí podle příjmení autorů a v druhé části podle příjmení recenzentů.

Daniel Berounský (Praha, UK) prezentuje v článku *Entering Dead Bodies and the Miraculous Power of the Kings: The Landmark of Karma Pakshi's Reincarnation in Tibet Part I* první část